

การสร้างสังคมแห่งความปลอดภัย

ผลการดำเนินงานที่สำคัญของกรมคุมประพฤติ

๑. งานคุมประพฤติ

๑.) งานสืบเสาะและพินิจ

ดำเนินการสืบเสาะและพินิจผู้กระทำผิด จำนวน ๓๘,๑๖๐ คดี จำแนกเป็น

๑. ผู้กระทำผิดผู้ใหญ่ จำนวน ๑๙,๖๔๖ คดี (รอกการลงโทษ/รอกการกำหนดโทษ)
๒. นักโทษเด็ดขาด จำนวน ๑๘,๕๑๔ คดี (พักการลงโทษ / ลดวันต้องโทษจำคุก)

๒.) งานคุมความประพฤติ

ดำเนินการคุมความประพฤติ คดีรับใหม่ จำนวน ๙๗,๐๐๔ ราย โดยแบ่งออกเป็น

๑. ผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ จำนวน ๗๔,๔๕๒ คดี
๒. เด็กและเยาวชน จำนวน ๗,๒๗๘ คดี
๓. นักโทษเด็ดขาด จำนวน ๑๕,๒๗๔ คดี (พักการลงโทษ / ลดวันต้องโทษจำคุก)

ผลการดำเนินงานคุมประพฤติเสร็จไปทั้งสิ้น จำนวน ๙๒,๒๕๑ ราย

ปัจจุบันอยู่ระหว่างคุมความประพฤติ จำนวน ๒๙๙,๕๙๙ ราย

๒. การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในระบบบังคับบำบัด

๑.) ดำเนินการตรวจพิสูจน์ผู้เสพยาเสพติด จำนวน ๗๑,๑๙๓ ราย

๒.) ดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด จำนวน ๖๑,๔๗๐ ราย โดยแบ่งออกเป็น

- การฟื้นฟูฯ แบบควบคุมตัว จำนวน ๑๑,๑๐๙ ราย
- การฟื้นฟูฯ แบบไม่ควบคุมตัว จำนวน ๕๐,๓๖๑ ราย

ผลการฟื้นฟูฯ เป็นที่พอใจ จำนวน ๔๒,๐๗๙ ราย

ปัจจุบันอยู่ระหว่างการฟื้นฟูฯ จำนวน ๒๗๓,๙๘๙ ราย

๓. หลักสูตรมาตรฐานแกนกลางสำหรับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบควบคุมตัว

กรมคุมประพฤติได้ดำเนินการตามนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ให้พัฒนาหลักสูตรการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบควบคุมตัว เพื่อให้สถานฟื้นฟูฯ บำบัดฟื้นฟูผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯ เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกแห่ง ซึ่งกรมคุมประพฤติได้ดำเนินการ ดังนี้

๑.) จัดทำหลักสูตรมาตรฐานแกนกลางการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบควบคุมตัว

๒.) จัดประชุมชี้แจงและซักซ้อมความเข้าใจในการใช้คู่มือมาตรฐานแกนกลางแก่ผู้บริหารสถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติที่มีสถานฟื้นฟูฯ ในพื้นที่

๓.) จัดอบรมบุคลากรของสถานฟื้นฟูฯ ตลอดจนฝึกปฏิบัติในการปฏิบัติตามคู่มือมาตรฐานแกนกลาง

๔.) ดำเนินการติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่หน่วยงานนำร่อง ๖ แห่ง พร้อมทั้งอบรมความรู้เพิ่มเติมเรื่องชุมชนบำบัด

๕.) การอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมเรื่องชุมชนบำบัด (Therapeutic Community) สำหรับหน่วยงานนำร่อง ๖ แห่ง ระหว่างวันที่ ๙-๑๗ มีนาคม ๒๕๕๘ ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (บ้านลาดหลุมแก้ว)

๔. ด้านการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน

กรมคุมประพฤติดำเนินการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดทั้งทางจิตใจพฤติกรรม และนิสัยความประพฤติผ่านกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟูฯ ซึ่งในรอบ ๖ เดือนที่ผ่านมากรมคุมประพฤติจัดให้มีกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน จำนวนทั้งสิ้น ๑๔๓,๒๕๙ ราย โดยจำแนกเป็น

๑.) ผู้ถูกคุมความประพฤติ จำนวน จำนวน ๗๒,๘๖๖ ราย

๒.) ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในระบบบังคับบำบัด จำนวน ๗๐,๓๙๓ ราย

โดยมีกิจกรรมอบรมที่หลากหลาย ประกอบด้วย การอบรมโปรแกรมพื้นฐาน การอบรมโปรแกรมเฉพาะด้าน การใช้กิจกรรมกลุ่มในการแก้ไขฟื้นฟู การอบรมความรู้เกี่ยวกับจราจร กฎหมาย และอาชีพ การอบรมธรรมะ ค่ายจริยธรรม ค่ายยาเสพติด และค่ายวิถีพุทธ

นอกจากนี้ยังได้จัดกิจกรรมเสริม สำหรับการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชน ในสำนักงานคุมประพฤติ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้รับการสนับสนุนจากธนาคารออมสิน กิจกรรมดังกล่าวจะเน้นการติดตามผลและการดูแลต่อเนื่อง เพื่อให้เด็กสามารถดูแลตนเองให้อยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขเป็นหลัก

๕. โครงการสร้างงาน สร้างอาชีพ ให้กับผู้รับบริการที่อยู่ในความดูแลของกรมคุมประพฤติ

๑.) ดำเนินการสำรวจแหล่งงานในพื้นที่และสำรวจความพร้อมและความถนัดของผู้รับบริการ และทำแผนร่วมกับองค์กรภาคี/อาสาสมัครคุมประพฤติ/เครือข่ายในพื้นที่

๑. ดำเนินการสำรวจแหล่งงานในพื้นที่ จำนวน ๘๗๕ แห่ง

๒. ดำเนินการสำรวจความพร้อมและความถนัดของผู้รับบริการและทำแผนบูรณาการ จำนวน ๒๗,๗๙๘ ราย

๓. จัดทำแผนร่วมกับหน่วยงานภาคีในพื้นที่ จำนวน ๗๑๔ แห่ง

๒.) กิจกรรมการฝึกอาชีพตามความถนัดของกลุ่มเป้าหมาย

๑. การฝึกอาชีพ จำนวน ๓,๗๘๑ ราย ได้แก่ อาชีพช่างเชื่อม ช่างไม้ ช่างเครื่องยนต์เล็ก และช่างปั้นเครื่องดินเผา เป็นต้น

๒. การพัฒนาทักษะด้านการประกอบอาชีพให้แก่ผู้รับบริการ จำนวน ๑๘๕ ราย

๓. การเสริมสร้างทัศนคติที่ดี และการพัฒนาศักยภาพ เพื่อเตรียมรองรับการประกอบอาชีพ จำนวน ๔๔๘ ราย

๓.) กิจกรรมการให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน แหล่งทุน ฯลฯ

๑. การสนับสนุนให้ศึกษาต่อ จำนวน ๗๖๘ ราย ได้แก่ การศึกษาระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น และประกาศนียบัตรวิชาชีพ

๒. การประกอบอาชีพ ยกระดับการประกอบอาชีพ จำนวน ๑,๐๓๙ ราย ได้แก่ การปลูกผักสวนครัว เลี้ยงปลา ปลูก เลี้ยงกบ เพาะเห็ด และค้าขายก๋วยเตี๋ยว

นอกจากนี้สำนักงานคุมประพฤติ ๗๙ แห่ง ยังได้จ้างงานผู้กระทำผิดในระบบงานคุมประพฤติเพื่อประกอบอาชีพในสำนักงานคุมประพฤติ, ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เป็นต้น อีก ๒๒๗ ราย

๔.) จัดกิจกรรมต้นแบบในกรุงเทพมหานคร โดยการจัดมหกรรมอาชีพร่วมกับภาคีและกระทรวงแรงงาน เพื่อสร้างแรงจูงใจของผู้รับบริการที่อยู่ในความดูแล

กรมคุมประพฤติ ร่วมกับ กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน สโมสรโรตารีในประเทศไทย นำผู้รับบริการที่อยู่ในความดูแลของกรมคุมประพฤติ เข้าร่วมมหกรรมอาชีพ (Thai Rotary Day) เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๗ ณ สวนลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมรวมทั้งสิ้น ๒๘๙ ราย

๖. การทำงานบริการสังคม

กรมคุมประพฤติ ได้จัดให้มีการทำงานบริการสังคมแบบรายบุคคล จำนวน ๘๓,๗๕๖ ราย โดยแยกเป็น

๑.) ผู้ถูกคุมความประพฤติ จำนวน ๖๐,๒๕๗ ราย (ประกอบด้วย ผู้ถูกคุมความประพฤติผู้ใหญ่ เด็กและเยาวชน และพักการลงโทษและลดวันต้องโทษจำคุก)

๒.) ผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์และฟื้นฟูฯ จำนวน ๒๓,๑๗๕ ราย

๓.) ผู้กระทำผิดที่ทำงานบริการสังคมแทนค่าปรับ จำนวน ๓๒๔ ราย (ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๐/๑)

ทั้งนี้ ได้มีการจัดกิจกรรมตามแผนบูรณาการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน ช่วงเทศกาลปีใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด จำนวน ๑๗,๕๐๙ คน ประกอบด้วย ผู้ถูกคุมความประพฤติจำนวน ๘,๙๙๗ คน (จำแนกเป็นผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ จำนวน ๖,๕๓๔ คน ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กและเยาวชน จำนวน ๒๕๒ คน ผู้ถูกคุมความประพฤติที่ได้รับการพักการลงโทษ/ลดวันต้องโทษจำคุก จำนวน ๕๕๖ คน ผู้ถูกคุมความประพฤติที่ทำงานบริการสังคมแทนค่าปรับ จำนวน ๒๑ คน ผู้ถูกคุมความประพฤติตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ จำนวน ๑,๖๓๔ คน) นอกจากนี้กรมคุมประพฤติได้จัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชนทราบถึงสิทธิและหน้าที่ขั้นพื้นฐานตามกฎหมาย โดยประชาสัมพันธ์ให้ผู้ต้องกักขังทราบถึงสิทธิตามกฎหมายในการยื่นคำร้องขอทำงานบริการสังคมแทนค่าปรับ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐/๑ ในเบื้องต้นได้ดำเนินการกับกลุ่มผู้ต้องกักขังที่ถูกกักขังอยู่ในสถานที่กักขังทั่วประเทศ จำนวน ๑๐๓ แห่ง ซึ่งจากการดำเนินงานระหว่างเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๗ - กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ มีการยื่นคำร้องขอทำงานบริการสังคมแทนค่าปรับต่อศาลแล้ว จำนวน ๔๖๖ ราย

๗. กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสสมทวมงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๗ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๗

๑.) จัดโครงการบำเพ็ญประโยชน์เฉลิมพระเกียรติ เช่น การทำความสะอาด ขุดลอกคูคลอง กำจัดวัชพืช ตัดแต่งกิ่งไม้ ก่อสร้าง ทำแนวกันไฟ เป็นต้น โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด จำนวน ๑๗,๗๓๙ คน

๒.) จัดโครงการบริจาคโลหิต โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด จำนวน ๑,๗๖๗ คน สามารถบริจาคโลหิตได้ จำนวน ๒๓๗,๗๕๐ ซีซี

๘. การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

๑.) งานอาสาสมัครคุมประพฤติ

ปัจจุบันกรมคุมประพฤตินำอาสาสมัครคุมประพฤติ (อ.ส.ค.) จำนวน ๑๔,๖๙๖ คน และมีศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติ จำนวน ๖๗๑ ศูนย์ ซึ่งมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

๑. การปฏิบัติงานด้านคดีสืบเสาะข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ จำนวน ๑,๗๒๕ คดี

๒. การปฏิบัติงานแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด จำนวน ๑๑,๐๓๒ คดี

๓. คดีฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตาม พ.ร.บ. ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด จำนวน ๑๑,๔๒๗ คดี

๔. การติดตามผล/ช่วยเหลือผู้พ้นการคุมความประพฤติ จำนวน ๒,๑๘๙ คดี และผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด จำนวน ๓,๓๙๖ คดี

๒.) โครงการเครือข่ายยุติธรรมชุมชน

ปัจจุบันกรมคุมประพฤติ มีสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน จำนวน ๖๙,๒๘๖ คน และมีศูนย์ยุติธรรมชุมชน จำนวน ๗๖๓ ศูนย์ ซึ่งมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

๑. การให้ข้อมูลเพื่อหาข้อเท็จจริงเบื้องต้นในขั้นตอนการสืบเสาะและตรวจพิสูจน์เครือข่ายฯ จำนวน ๑,๑๐๑ คน จำนวน ๙๙๒ เรื่อง

๒. การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด เครือข่ายฯ จำนวน ๗,๗๖๐ คน จำนวน ๒๓,๘๘๘ เรื่อง

๓. การช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้กระทำผิดภายหลังปล่อย/ภายหลังพ้นคุมความประพฤติเครือข่ายฯ จำนวน ๑,๕๙๕ คน จำนวน ๒,๓๐๖ เรื่อง

๔. การให้คำแนะนำเพื่อลดข้อพิพาทและความขัดแย้งในชุมชนเครือข่ายฯ จำนวน ๑,๙๐๑ คน จำนวน ๒,๕๐๐ เรื่อง

๕. ปฏิบัติงานที่ศูนย์ยุติธรรมชุมชน จำนวน ๗๖๓ ศูนย์

๙. โครงการเสริมสร้างความยุติธรรมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในภารกิจกรมคุมประพฤติ

๑. การอบรมเครือข่ายเยาวชนป้องกันสังคม (ยุติธรรมชุมชน) ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี,ยะลา,นราธิวาส เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมได้รับความรู้ความเข้าใจในกระบวนการยุติธรรมกระแสหลักและกระบวนการยุติธรรมทางเลือก

๓๖

สร้างความปรองดอง ความสามัคคี และความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เกิดความเสมอภาคและเคารพในความแตกต่างในความหลากหลายทางวัฒนธรรม จัดอบรม ๓ รุ่น รวม ๒๖๐ คน ซึ่งจากการอบรมทำให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รับความรู้ และเกิดเครือข่ายยุติธรรมชุมชน เป็นผู้ประสานงานในการอำนวยความสะดวกให้ผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยกรมคุมประพฤติมีแนวทางให้ผู้ผ่านการอบรมเป็นเครือข่ายยุติธรรมชุมชนอยู่ในความดูแลแนะนำของศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติ/เครือข่ายในพื้นที่และมีการร่วมกิจกรรมกับศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติและศูนย์ประสานงานเครือข่ายยุติธรรมชุมชน ทำให้เกิดความต่อเนื่องในการทำงานในระดับพื้นที่ต่อไป

๒.) กิจกรรมการจัดค่ายแก้ไขฟื้นฟูในคดียาเสพติด (ค่ายภูมิบุตร) เพื่อสร้างจิตสำนึกในการรักษาชาติเพื่อให้ผู้ถูกคุมความประพฤติคดียาเสพติด มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดและเห็นคุณค่าในตนเอง มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาและการดำเนินชีวิตที่ปกติสุขและได้คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรมเป็นกลุ่มผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติดและผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการอบรม มีเป้าหมายการอบรม ๕๐ รุ่นๆ ละ ๕๐ คน ในเขตพื้นที่ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลา และสตูล รวมทั้งสิ้น ๒,๕๐๐ คน จัดอบรมไปแล้ว ๓๗ รุ่นจำนวน ๒,๔๗๓ คน ซึ่งการอบรมทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง เกิดจิตสำนึกรักชาติ และมองเห็นชีวิตของตนเองมีคุณค่ามากขึ้น โดยไม่หวนกลับไปพึ่งพายาเสพติดอีก และยังเป็นกลุ่มเครือข่ายในการให้คำแนะนำแก่ผู้ที่กำลังเริ่มเสพยาเสพติดให้โทษ อีกทั้งผู้เข้ารับการอบรมยังเป็นเครือข่ายพลังแผ่นดิน ในการร่วมกันแก้ไขปัญหายาเสพติด ที่เกิดขึ้นในชุมชนได้อย่างยั่งยืนอีกด้วย

๑๐. โครงการนำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้กระทำความผิดในระบบงานคุมประพฤติ (EM)

- กรมคุมประพฤติได้นำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้กระทำความผิดในระบบงานคุมประพฤติ (EM) โดยใช้ควบคู่ไปกับระบบการคุมประพฤติ ซึ่งในรอบ ๖ เดือนที่ผ่านมาได้ดำเนินการติดเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์กับผู้กระทำความผิดจำนวนทั้งสิ้น ๖๑๘ ราย โดยแบ่งออกเป็น

๑. ผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯ จำนวน ๔๗๔ ราย
๒. ผู้ถูกคุมความประพฤติ จำนวน ๑๔๔ ราย

๑๑. การยกระดับการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

- การยกระดับการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลด้านข้อกำหนดกรุงเทพฯ กรมคุมประพฤติปฏิบัติงานแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดโดยยึดหลักการทางกฎหมาย ระเบียบต่างๆ และดำเนินการสอดคล้องกับมาตรฐานสากลที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรฐานตามข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำและมาตรการที่มีโทษการคุมขังสำหรับผู้กระทำความผิดที่เป็นหญิง (United Nations Rules for the Treatment of Women Prisoners and Non-Custodial Measures of Women Offenders: Bangkok Rules) หรือข้อกำหนดกรุงเทพฯ โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

๑.) การพัฒนาแนวทางการสืบเสาะและพินิจผู้กระทำความผิดหญิงให้สอดคล้องกับข้อกำหนดกรุงเทพฯ

กรมคุมประพฤติได้จัดให้มีการพัฒนาแนวทางการสืบเสาะและพินิจผู้กระทำความผิดหญิงภายใต้มาตรฐานของข้อกำหนดกรุงเทพฯ ทั้งในขั้นตอนการแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับจำเลย และขั้นตอนการวิเคราะห์เพื่อถ่วงดุลการกระทำผิดที่เหมาะสมเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงของผู้กระทำความผิดหญิงเกี่ยวกับประวัติภูมิหลังทางสังคมของจำเลย สภาพความผิดและพฤติการณ์แห่งคดีและเหตุอันควรปรานีก่อนศาลมีคำพิพากษาโดยปฏิบัติงานร่วมกับภาคีในกระบวนการยุติธรรมเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันรวมทั้งการส่งต่อข้อมูลภูมิหลังของผู้กระทำความผิดหญิงและเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดซึ่งได้จัดการสัมมนาเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานสืบเสาะและพินิจผู้กระทำความผิดหญิง เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๘ โดยการดำเนินการต่อไปจะเป็นการนำร่องเพื่อทดลองใช้แนวทางที่พัฒนาขึ้นใหม่ พร้อมจัดอบรมพนักงานคุมประพฤติที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดหญิงและข้อกำหนดกรุงเทพฯ

๒.) การนำร่องการปฏิบัติต่อผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบบังคับบำบัดที่เป็นผู้หญิง เพื่อพัฒนาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบควบคุมตัวตามข้อกำหนดกรุงเทพ กรมคุมประพฤติได้ปฏิบัติต่อผู้เข้ารับการฟื้นฟูที่เป็นหญิงตามข้อกำหนดกรุงเทพ โดยมีศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี เป็นต้นแบบ ซึ่งได้ดำเนินการปรับสถานที่ให้เหมาะสมเอื้อต่อการเข้ามาเยี่ยมจากบุคคลในครอบครัว รวมถึงลูก จัดเตรียมห้องในการดูแลเลี้ยงดูบุตรในระหว่างการฟื้นฟูที่เหมาะสม มีเจ้าหน้าที่ผู้หญิงในการตรวจค้นผู้กระทำผิดหญิง มีเครื่องมือในการตรวจค้นวัตถุแบบทันสมัยที่ไม่สัมผัสตัวของผู้กระทำผิดหญิง และมีการดูแลสุขภาพอนามัยของผู้หญิงอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังได้ดำเนินการตามข้อกำหนดกรุงเทพที่ศูนย์ฟื้นฟูที่มีผู้หญิงเข้ารับการฟื้นฟูอีก ๓ แห่ง ได้แก่ ๑. ศูนย์วิวัฒน์พลเมือง กองพันรบพิเศษ ศูนย์สงครามพิเศษ ค่ายฝึกการรบพิเศษปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ๒. ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด กองบินที่ ๒๓ จังหวัดอุดรธานี และ ๓. ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดกองบิน ๔๑ จังหวัดเชียงใหม่

นอกจากนี้ กรมคุมประเวทยังได้จัดทำ “โครงการศิลปะสีน้ำเพื่อการบำบัดฟื้นฟูให้แก่ผู้หญิงที่รับการฟื้นฟูภายในศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี” ขึ้น โดยได้รับการสนับสนุนจากสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) ในการสนับสนุนงบประมาณดำเนินการเพื่อลดความเครียด พัฒนาการดูแลบำบัด และพหุตินิสัยให้ผู้เสพยาเสพติดที่เป็นผู้หญิงได้มีโอกาสเสริมพลัง พัฒนาศักยภาพ ดึงพลังสร้างสรรค์ของตนเองมาใช้ให้เป็นที่ยอมรับของสังคม เกิดความมั่นคงทางจิตใจและตระหนักในคุณค่าของชีวิตตนเองมากยิ่งขึ้น มีความกล้าที่จะปฏิเสธการกระทำผิดรวมทั้งสิ่งยั่วยุต่างๆที่จะเข้ามาปะทะในสังคม

๑๒. การต่างประเทศ

๑.) การสัมมนาเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในชุมชนในภูมิภาคอาเซียน (The Seminar on Promoting Community-based Treatment in the ASEAN Region) จัดขึ้นในระหว่างวันที่ ๒๔-๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ณ กรุงเทพมหานคร โดยกรมคุมประเวทย์ร่วมกับสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) สถาบันการป้องกันอาชญากรรมและการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดของสหประชาชาติภาคพื้นเอเชียและตะวันออกไกล (UNAFEI) และองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (JICA) เพื่อเป็นเวทีวิชาการในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ปัญหาและความท้าทายที่พบในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในชุมชนในภูมิภาคอาเซียนตลอดจนเพื่อสนับสนุนให้ประเทศสมาชิกอาเซียนที่ยังไม่มีระบบการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนได้เริ่มการพัฒนาระบบดังกล่าวในประเทศของตนเองผู้เข้าร่วมการสัมมนาประกอบด้วย ผู้บริหารจากหน่วยงานด้านการคุมประเวทย์ และมาตรการแบบไม่ควบคุมตัวในประเทศอาเซียน จำนวน ๑๐ ประเทศ รวมทั้งประเทศญี่ปุ่น ประโยชน์ที่ได้รับจากการสัมมนาในระดับอาเซียน คือ การนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดเพื่อวางระบบและการพัฒนางานในกลุ่มประเทศอาเซียน รวมไปถึงการพัฒนาบุคลากรด้านงานคุมประเวทย์และพักการลงโทษในอาเซียนอย่างต่อเนื่องในส่วนประเทศไทยประโยชน์ที่ได้รับคือความร่วมมือในการส่งผู้กระทำผิดอาเซียนกลับสู่ภูมิลำเนาเพื่อรับการแก้ไขฟื้นฟู การเป็นผู้นำในภูมิภาคอาเซียนด้านการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในชุมชน และบุคลากรของไทยสามารถเรียนรู้งานและประสบการณ์จากประเทศอื่นๆอันจะนำไปสู่การพัฒนาการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดอย่างมีประสิทธิภาพต่อไปโดยการสัมมนาในครั้งนี้เป็นผลสำเร็จสืบเนื่องมาจาก “การประชุมคุมประเวทย์และมาตรการแบบไม่ควบคุมตัวอาเซียนบวกสาม ครั้งที่ ๒” (The 2nd ASEAN Plus Three Conference on Probation and Non-Custodial Measures) ซึ่งได้จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๗-๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๗ ณ จังหวัดเพชรบุรี

๒.) ความร่วมมือกับสถาบัน UNAFEI ในการพัฒนาบุคลากรด้านการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน

สถาบันการป้องกันอาชญากรรมและการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดของสหประชาชาติภาคพื้นเอเชียและตะวันออกไกล (UNAFEI) ได้เชิญกรมคุมประเวทย์ให้ส่งผู้เชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษาใน “การสัมมนาเจ้าหน้าที่อาวุโสนานาชาติ ครั้งที่ ๑๕๙” หัวข้อ “การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน” (The 159th International Senior Seminar on Public Participation in Community Corrections) ระหว่างวันที่ ๑๔ มกราคม -

๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น โดยกรมคุมประพฤติได้มอบหมายให้ นายสันติ ฤทธิรัตน์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการควบคุมและสอดส่อง เป็นผู้แทนกรมคุมประพฤติ ซึ่งนอกเหนือจากองค์ความรู้ที่ถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนระหว่างกันแล้ว ยังเป็นการกระชับความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างประเทศ รวมทั้งหน่วยงานด้านการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในภูมิภาคอีกด้วย

๓.) การเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘

กรมคุมประพฤติ ได้ดำเนินการจัดทำ “แผนงานความร่วมมือการบริหารจัดการผู้กระทำผิดในชุมชนเพื่อการควบคุมและป้องกันความเสี่ยงจากการก่ออาชญากรรมในประชาคมอาเซียน พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๒” เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมระดับประเทศ และกรมคุมประเวดียังได้เสนอ “แผนการขับเคลื่อนความร่วมมือด้านงานคุมประพฤติและมาตรการแบบไม่ควบคุมตัวภูมิภาคอาเซียนบวกสาม” (Roadmap for ASEAN Plus Three Probation and Non-custodial Measures Cooperation) ค.ศ. ๒๐๑๕ - ๒๐๑๙ ต่อที่ประชุมคุมประพฤติและมาตรการแบบไม่ควบคุมตัวอาเซียนบวกสาม ครั้งที่ ๒ เพื่อเป็นแนวทางเสริมสร้างความร่วมมือในระดับภูมิภาคอาเซียน ซึ่งที่ประชุมได้เห็นชอบร่วมกันและได้มีการนำแผนขับเคลื่อนดังกล่าวมาสู่การปฏิบัติในปี ๒๕๕๘ ในการจัดการสัมมนาเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในชุมชนในภูมิภาคอาเซียน (The Seminar on Promoting Community-based Treatment in the ASEAN Region)

นอกจากนี้ยังได้จัดทำข้อมูลและโครงการเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่

๑. จัดทำข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนามาตรการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดต่างชาติและกลุ่มประเทศอาเซียนที่อยู่ในความดูแลของกรมคุมประพฤติ
๒. จัดทำการศึกษาผลกระทบจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่มีต่อกระบวนการของกรมคุมประพฤติ
๓. จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
๔. จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมบุคลากรเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
๕. จัดทำโครงการอบรมเครือข่ายยุติธรรมชุมชนรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของกรมคุมประพฤติ
๖. จัดทำเว็บไซต์กรมคุมประพฤติเป็นแบบ ๒ ภาษา คือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
๗. จัดทำเว็บไซต์การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในชุมชนของประเทศอาเซียน
๘. จัดทำสื่อและแบบเอกสารสำหรับใช้ปฏิบัติงานกับผู้กระทำผิดต่างชาติอาเซียน ๔ ภาษา ได้แก่ ลาว กัมพูชา เมียนมา และบาฮาซาอินโดนีเซีย

๑๓. การพัฒนากฎหมาย

๑.) การยกร่างพระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ.

กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม ได้ดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ. สำคัญเป็นการบูรณาการกฎหมายการบริหารจัดการงานคุมประพฤติของประเทศในระบบงานยุติธรรม โดยกรมคุมประพฤติเป็นหน่วยงานหลักในการคุมประพฤติผู้กระทำผิดในชุมชน พัฒนาระบบการงานคุมประพฤติให้มีกฎหมายรองรับกลไกในการทำงานที่ชัดเจนมากขึ้น รวมทั้งมีมาตรการเสริมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดที่หลากหลาย เช่น การจัดตั้งบ้านสงเคราะห์ผู้กระทำผิด (Halfway House) การดำเนินการเพื่อสร้างความยุติธรรม เชิงสมานฉันท์ เป็นต้น และยังคงส่งเสริมให้ประชาชนและภาคเอกชน เครือข่ายต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนมากขึ้น

ทั้งนี้ กรมคุมประพฤติได้จัดโครงการพัฒนากฎหมายของกรมคุมประพฤติ รับฟังความคิดเห็น (ประชาพิจารณ์) ร่างพระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ. เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๘ โดยมีผู้เข้าร่วมโครงการประกอบด้วย ผู้แทนจากสำนักงานคุมประพฤติทั่วประเทศ อาสาสมัครคุมประพฤติ เครือข่าย ผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ นักวิชาการ วิทยากร และเจ้าหน้าที่รวมจำนวน ๒๗๘ คน การเสนอกฎหมายฉบับนี้ ทำให้กระบวนการยุติธรรมจะมีระบบการลงโทษผู้กระทำผิดด้วยวิธีอื่นแทนการจำคุก และเป็นการพัฒนาการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

ส่งผลให้ผู้กระทำผิดกลับไปกระทำผิดซ้ำน้อยลง เป็นการคืนคนดีสู่สังคม ซึ่งสามารถนำเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๘

๒.) การยกร่างพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ฉบับที่ .. (พ.ศ.)

กรมคุมประพฤติดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (ฉบับที่..) พ.ศ. แล้วเสร็จ และลงเว็บไซต์กรมคุมประพฤติ เพื่อจัดทำประชาพิจารณ์ และได้เสนอหนังสือจากกรมคุมประพฤติไปยังกระทรวงยุติธรรม เพื่อพิจารณาร่างพรบ.ฯ แล้ว และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้พิจารณาเห็นชอบร่าง พ.ร.บ. แล้วเมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๘ ต่อมาวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ กระทรวงยุติธรรมได้ถอนร่างพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (ฉบับที่..) พ.ศ. จากวาระการประชุมคณะรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการให้กลับมาพิจารณาความสอดคล้องกับกฎหมายฉบับอื่นๆ ปัจจุบันกรมคุมประพฤติอยู่ระหว่างดำเนินการ ซึ่งสามารถนำเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๘

๑๔. งานด้านการป้องกันการทุจริต

๑.) กรมคุมประพฤติจัดให้มีช่องทางร้องเรียนการทุจริต และรับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะจากเจ้าหน้าที่และประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับการทุจริต และสอดส่องดูแลด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยแบ่งออกเป็น ๘ ช่องทางดังนี้

๑. ศูนย์รับฟังความคิดเห็นของกรมคุมประพฤติ โทรศัพท์หมายเลข ๐๒ ๑๔๑ ๔๗๔๙
๒. ทางไปรษณีย์ที่ ตู้ ปณ.๒๙ ปณฝ. ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐
๓. เว็บไซต์กรมคุมประพฤติ www.probatation.go.th
๔. หน่วยงานในสังกัดกรมคุมประพฤติ และสำนักงานคุมประพฤติทุกแห่ง
๕. Facebook กรมคุมประพฤติ <http://www.facebook.com/probatation.thailand>
๖. E-mail : prprobatation@gmail.com
๗. ส่วนราชการ หน่วยงานในองค์กรอื่นๆ ได้แก่ ศูนย์ดำรงธรรม ศูนย์บริการประชาชน ฯลฯ
๘. เครือข่ายและศูนย์ยุติธรรมชุมชน

๒.) จัดกิจกรรมการจัดการความรู้ (KM) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักธรรมาภิบาล เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๘

๓.) จัดโครงการให้ความรู้ ปลุกจิตสำนึกในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้แก่เครือข่ายภาครัฐต่อต้านการทุจริต ภายใต้โครงการ “ข้าราชการไทย ไร้อทุจริต”

๔.) จัดกิจกรรมให้ความรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม โดยได้นิมนต์พระวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับหลักธรรม และการนำหลักธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานและการดำรงชีวิต

ผลการดำเนินงานที่สำคัญของกรมราชทัณฑ์

สถานการณ์ภาพรวมของกรมราชทัณฑ์

ปัจจุบันกรมราชทัณฑ์ มีผู้ต้องราชทัณฑ์อยู่ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ทั่วประเทศ จำนวน ๓๓๐,๙๐๗ คน แบ่งเป็น นักโทษเด็ดขาด คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๕๔ ผู้ต้องขังระหว่าง (อุทธรณ์-ฎีกา / ใต้สวน-พิจารณา / สอบสวน) คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๔๓ เยาวชนฝากขัง ร้อยละ ๐.๐๕ และผู้ต้องกักขัง ร้อยละ ๑.๙๘ (สถิติ ณ วันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๘)

จำนวนบุคลากรกรมราชทัณฑ์ ทั้งสิ้นรวม ๑๒,๔๒๒ คน แบ่งเป็นข้าราชการ จำนวน ๑๐,๖๙๓ คน พนักงานราชการ จำนวน ๑,๕๕๔ คน และลูกจ้างประจำ จำนวน ๑๗๕ คน (สถิติ ณ วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๘)

ผลการดำเนินงานที่โดดเด่นของกรมราชทัณฑ์

กรมราชทัณฑ์ โดยอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ได้กำหนด Road Map ทิศทางการดำเนินงานของกรมราชทัณฑ์ เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในการทำงาน โดยวางนโยบายหลัก ๑๐ ด้าน ได้แก่

๑. การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
๒. การควบคุมและแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง
๓. การพัฒนาระบบบริหารจัดการเรือนจำ / ผู้ต้องขัง (Prison/Prisoner Management System : PPMS)
๔. การส่งเสริมผลิตภัณฑ (Productivity)
๕. การบริหารความจุผู้ต้องขัง
๖. การพัฒนาบุคลากร
๗. การแก้ไขกฎหมาย
๘. การมีส่วนร่วมของประชาชน
๙. การพัฒนากระบวนการทางการบริหาร
๑๐. การป้องกันและแก้ไขปัญหาทุจริต

นโยบายการตาม Road Map นี้ ต้องดำเนินการควบคู่กันไป ซึ่งกรมราชทัณฑ์ ได้มีการดำเนินงานไปแล้วหลายด้าน เพื่อมุ่งพัฒนางานราชทัณฑ์ให้มีความก้าวหน้า พร้อมกับสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในอดีต รวมถึงตอบโจทย์ของรัฐบาล สอดคล้องกับนโยบายที่สำคัญเร่งด่วน ๕ ด้าน ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมโดยในส่วนของกรมราชทัณฑ์ จะมีการดำเนินงานตามนโยบายหลักๆ ๓ ด้าน คือ ด้านการพัฒนาพฤตินิสัย แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด และการป้องกันการกระทำผิดด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยในรอบ ๖ เดือนที่ผ่านมา กรมราชทัณฑ์ ได้ดำเนินการตาม Road Map อย่างต่อเนื่อง สรุปผลการดำเนินงานเด่นได้ดังนี้

การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

การจับกุมตรวจค้นเรือนจำ

กรมฯ ได้สั่งการ กำชับ ให้ เรือนจำ/ทัณฑสถานจับกุมตรวจค้นอย่างสม่ำเสมอโดยสนธิกำลังกับทหาร ตำรวจจังหวัด โดยให้รายงานผ่านระบบ drugzero ทุกวัน (การสกัดกั้นและจับกุมตรวจค้นประจำวัน) ดังนี้ ระหว่าง ๑ ต.ค. ๕๗ - ๑๗ มี.ค. ๕๘ ดังนี้

สิ่งที่ตรวจพบ	ไตรมาส ๑		ไตรมาส ๒		รวม	
	สกัดกั้นนอก รจ	จุดเฝ้า ใน รจ	สกัดกั้นนอก รจ	จุดเฝ้า ใน รจ	สกัดกั้นนอก รจ	จุดเฝ้า ใน รจ
โทรศัพท์มือถือ(เครื่อง)	๒๐๓	๘๔๒	๐	๔๒๙	๒๐๓	๑,๒๗๑
ซิมการ์ด (อัน)	๓๔	๓๘๘	๐	๑๖๘	๓๔	๕๕๖
ยาบ้า (เม็ด)	๖๐๗	๒,๗๕๘	๐	๑,๕๗๙	๖๐๗	๔,๓๓๗
ไอซ์ (กรัม)	๑๖.๗๖	๑๗๒.๒๓	๐	๒๐๖.๙๕	๑๖.๗๖	๓๗๙.๑๘

สถิติ ณ วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๘

นอกจากนี้ ยังได้มีการสนธิกำลังร่วมกับทหาร ตำรวจ และเจ้าหน้าที่ชุดเฉพาะกิจป้องกันและปราบปรามการลักลอบใช้เรือนอกราชอาณาจักรและทัณฑ์สถานเป็นฐานค้ายาเสพติด ในการเข้าตรวจค้นจุดเฝ้าเรือนอกราชอาณาจักรและทัณฑ์สถาน ผลการดำเนินงานดังนี้

วันที่	เรือนอกราชอาณาจักร / ทัณฑ์สถาน	ผลการตรวจค้น
๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘	แดน ๕ เรือนอกราชอาณาจักรบางขวาง	- โทรศัพท์มือถือ จำนวน ๑๒ เครื่อง - ตรวจปัสสาวะผู้ต้องขัง จำนวน ๑๕๐ คน ไม่พบสารเสพติด
๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘	ทัณฑ์สถานบำบัดพิเศษ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	- ไม่พบโทรศัพท์มือถือ - ตรวจปัสสาวะผู้ต้องขัง จำนวน ๒๓๑ คน ไม่พบสารเสพติด
๙ มีนาคม ๒๕๕๘	เรือนอกราชอาณาจักรสงขลา	- โทรศัพท์มือถือ ๖ เครื่อง - ยาเม็ดสีแดงคล้ายยาบ้า จำนวน ๔ เม็ด - เกร็ดใสคล้ายยาไอซ์บรรจุหลอดยาว ๑๑ ซม. จำนวน ๔ หลอด ๒ ซองเล็ก - ซิมการ์ด จำนวน ๖ อัน - ตรวจปัสสาวะผู้ต้องขัง จำนวน ๓๑๘ คน พบสารเสพติด จำนวน ๖๗ คน
๑๑ มีนาคม ๒๕๕๘	เรือนอกราชอาณาจักรสุราษฎร์ธานี	- โทรศัพท์มือถือ จำนวน ๔ เครื่อง - ซิมการ์ด จำนวน ๕ อัน - เกร็ดใสคล้ายยาไอซ์บรรจุหลอดยาว ๒ ซม. จำนวน ๑ หลอด - ตรวจปัสสาวะผู้ต้องขัง จำนวน ๑๕๐ คน พบสารเสพติด จำนวน ๑๒ คน

สถิติ ณ วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๘

๔๒

การกำหนดเรือนจำเป้าหมายในการควบคุมผู้ต้องขังรายสำคัญเพื่อการตัดวงจรการค้ายาเสพติด

กรมราชทัณฑ์ ดำเนินการในเรือนจำ จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่

- (๑) เรือนจำกลางเขาบิน มีผู้ต้องขังรายสำคัญทั้งสิ้น จำนวน ๘๒๓ คน
- (๒) เรือนจำกลางคลองไผ่ มีผู้ต้องขังรายสำคัญทั้งสิ้น จำนวน ๒๑๓ คน

โดยกรมราชทัณฑ์ได้สั่งการให้เรือนจำเฝ้าติดตามพฤติกรรมอย่างใกล้ชิดเพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับการส่งยาเสพติด หรือใช้โทรศัพท์ส่งยาเสพติดจากภายในเรือนจำ

ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๘

การสุ่มตรวจปัสสาวะ ผู้ต้องขังในเรือนจำ / ทัณฑสถาน

กรมราชทัณฑ์ได้ดำเนินการสุ่มตรวจปัสสาวะผู้ต้องขังในเรือนจำ / ทัณฑสถาน อย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามเสพยาเสพติดในเรือนจำ โดยตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ - ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๘ สุ่มตรวจทั้งสิ้น จำนวน ๒๑,๕๑๐ คน ตรวจสอบเบื้องต้นพบปัสสาวะมีผลเป็นบวก จำนวน ๑๓๕ คน ไม่พบสารเสพติด จำนวน ๒๑,๓๗๕ คน นอกจากนี้ ยังมีการสุ่มตรวจปัสสาวะเจ้าหน้าที่ จำนวน ๕๘๐ คน ผลปรากฏว่า ไม่พบสารเสพติด

การสับเปลี่ยนผู้บัญชาการเรือนจำ และโยกย้ายเจ้าหน้าที่ที่มีพฤติกรรมเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และโทรศัพท์มือถือในเรือนจำ

๑. ย้ายข้าราชการ

- คำสั่งแต่งตั้ง (ย้าย) ระดับอำนาจการสูง ๒ ราย
- คำสั่งแต่งตั้ง (ย้าย) ระดับอำนาจการต้น ๑ ราย

๒. โยกย้ายเจ้าหน้าที่ที่มีพฤติกรรม ๑๓ ราย

๓. ลงโทษทางวินัยและทางอาญา ๒๔ ราย แบ่งเป็นไล่ออก ๑๔ ราย ตั้งกรรมการให้ออกจากราชการไว้ก่อน ๘ ราย และอยู่ระหว่างสอบสวน ๒ ราย

สถิติ ณ วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๘

การบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ต้องขังติดยาเสพติดในรูปแบบโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองราชทัณฑ์โดยนำกระบวนการลูกเสือเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนการดำเนินงาน

กรมราชทัณฑ์ได้ดำเนินการตามโครงการโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองราชทัณฑ์เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยมีเป้าหมายดำเนินการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน จำนวน ๗ แห่ง รวมผู้ต้องขังทั้งสิ้น จำนวน ๓,๗๔๕ คน ได้แก่ ทัณฑสถานบำบัดพิเศษพุมธานี ทัณฑสถานวัยหนุ่มกลาง ทัณฑสถานเกษตรอุตสาหกรรม เขาพริก ทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา ทัณฑสถานบำบัดพิเศษสงขลา ทัณฑสถานบำบัดพิเศษขอนแก่น ทัณฑสถานบำบัดพิเศษลำปาง

หลักการ : เพื่อเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสทรงเจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา บำบัดและฟื้นฟูผู้ต้องขังติดยาเสพติดอย่างเข้มข้น ลดปัญหาความแออัดในเรือนจำ และเปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดกฎหมาย ในความผิดเชิงนโยบายเกี่ยวกับยาเสพติดต้องรับโทษจำคุก ให้ได้มีโอกาสปล่อยตัวพ้นโทษเร็วขึ้น สามารถออกไปเริ่มต้นชีวิตใหม่ ไม่เป็นภาระของสังคม

แนวคิด :

๑. การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ต้องขังเป็นรายบุคคล ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ให้สามารถพึ่งตนเองได้ ไม่หวนไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยการฝึกอบรมพัฒนา ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านระเบียบวินัย การพัฒนาจิตใจ การพัฒนาคุณภาพชีวิต การพัฒนาทักษะวิชาชีพและการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย

๒. การรวมกลุ่มสร้างเครือข่ายองค์กรทางสังคมเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ผู้พันโทสามารถดำรงตนในสังคมได้อย่างยั่งยืน ไม่กระทำผิดซ้ำ โดยใช้กระบวนการ ระบบ และเครือข่ายลูกเสือ “เพื่อนช่วยเพื่อน” ผ่านระบบนายหมู่ถาวร เครือข่ายลูกเสือราชทัณฑ์ โดยสโมสรลูกเสือราชทัณฑ์ไทย เป็นศูนย์กลางการประสานงาน รับทราบปัญหาและให้การช่วยเหลือ องค์กรลูกเสือภายนอก ได้แก่ ลูกเสือชาวบ้าน เป็นที่เล็ง ให้คำแนะนำ ต่อยอดกิจกรรม โดยเฉพาะในห้วงเวลา ๑ ปี ภายหลังพ้นโทษ

๓. การติดตามประเมินผล การทบทวน (Reunion) ผ่านผู้แทนกลุ่มย่อย คือ นายหมู่ถาวร และการรวมตัวของลูกเสือวิวัฒน์พลเมืองและมีการช่วยเหลือหากพบว่าลูกเสือมีปัญหาโดยสโมสรลูกเสือราชทัณฑ์ไทยทำหน้าที่ตัวกลางในการ (ติดต่อประสานงานระหว่างลูกเสือ ประสานความช่วยเหลือ ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ รวมถึงการจัดตั้งกองทุนระดมเงินบริจาค เพื่อดำเนินกิจกรรมของสมาชิกลูกเสือราชทัณฑ์ รวมถึงช่วยเหลือสมาชิกลูกเสือที่พ้นโทษในยามเดือดร้อนคับขัน และเป็นแกนกลางติดต่อประสานงานจัดกิจกรรมติดตามผล โดยจะมีการจัดงานชุมนุมลูกเสือวิวัฒน์พลเมืองราชทัณฑ์ในเดือนธันวาคม ๒๕๕๘ เพื่อให้ลูกเสือที่พ้นโทษไปแล้วได้มีโอกาสกลับมารวมกลุ่ม ร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์ ทำให้เกิดความเข้มแข็งและความยั่งยืนในการพัฒนา และยังเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้พ้นโทษอื่น ๆ ดังพระราชกระแสใน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงรับสั่งกับสื่อมวลชน ในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมเรือนจำกลุ่มลาดยาว ในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ “ถ้าสังคมไม่ให้โอกาส จะไม่มีคนตีกลับสู่สังคม”

เป้าหมาย : การสร้างเครือข่ายพลเมืองดี ให้ผู้พ้นโทษเป็นกำลังในการพัฒนาสังคม ประเทศชาติ

ระยะเวลา : ใช้กระบวนการบำบัด พันฟู และพัฒนาพฤติกรรม ๕ ด้าน ในระยะเวลา ๗๕ วัน รวม ๙๒๖ ชั่วโมง

การควบคุมและแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง

กรมราชทัณฑ์ ได้ดำเนินการจัดระบบและรูปแบบการทำงานด้านการควบคุมและแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังใหม่ เพื่อให้ตอบสนองกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

๑. การจัดระบบเรือนจำให้เหมาะสมกับการควบคุมผู้ต้องขังแต่ละประเภท

ปัจจุบันแม้ว่ากรมราชทัณฑ์ จะมีการแบ่งประเภทการควบคุมผู้ต้องขัง เช่น ทัณฑสถานหญิง ทัณฑสถานบำบัดพิเศษ ทัณฑสถานวัยหนุ่ม ฯลฯ แต่ด้วยข้อจำกัดหลายประการทำให้สภาพของเรือนจำเหล่านั้น ไม่แตกต่างจากเรือนจำโดยทั่วไปและยังไม่ครอบคลุมเรือนจำเฉพาะในด้านอื่น ๆ ดังนั้นจึงเป็นโจทย์ในการทำงานของกรมราชทัณฑ์ที่จะต้องมองหา รูปแบบใหม่ไปกำหนดวิธีการ กระบวนการทำงาน และระบบงาน ทั้งระบบข้อมูลและระบบคน เพื่อสามารถตอบสนองงานด้านพัฒนาพฤติกรรมของกรมราชทัณฑ์กรมราชทัณฑ์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงได้กำหนดเรือนจำเฉพาะ นาร่อง ๗ ประเภท ได้แก่

(๑) เรือนจำการศึกษา คือ เรือนจำเฉพาะทาง ที่เน้นด้านการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษาอย่างเป็นระบบ

(๒) เรือนจำรับจ้างแรงงาน คือ เรือนจำเฉพาะทางที่เน้นด้านการให้บริการแรงงานแก่ภาคเอกชน ลักษณะการทำงานเป็นการไปทำงานเช้า - เย็นกลับ เพื่อลดภาวะขาดแคลนแรงงานของภาคเอกชน

(๓) เรือนจำกีฬา คือ การใช้กลไกกระบวนการด้านกีฬาเป็นหลักในการดำเนินงาน ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายสูงสุดต้องการผลักดันให้ผู้ต้องขังสามารถเป็นเทรนเนอร์หรือผู้ฝึกสอนกีฬาได้ โดยกิจกรรมกีฬาที่จัด เช่น กีฬามวย เป็นต้น

(๔) เรือนจำส่งเสริมผู้ต้องขังที่มีความสามารถพิเศษ คือ เรือนจำเฉพาะทางความสามารถพิเศษ โดยใช้กลไกด้านศิลปะการแสดง เป็นกระบวนการในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังอันนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

(๕) เรือนจำเฉพาะทางเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย (วัยหนุ่ม) คือ เรือนจำเฉพาะทางที่เน้นการอบรมให้ความรู้และสร้างทักษะที่จำเป็น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยให้แก่ผู้ต้องขังวัยหนุ่ม ซึ่งมีอายุ ระหว่าง ๑๘ - ๒๕ ปี

(๖) เรือนจำเฉพาะทางการฝึกวิชาชีพ (ช่างฝีมือ) คือ เรือนจำเฉพาะทางการฝึกวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขัง โดยจะ

๔๔

เน้นวิชาชีพที่ต้องความสามารถทางวิชาชีพ เพื่อสร้างแรงงานมีฝีมือให้แก่ตลาดภายนอกเรือนจำ สามารถนำไปประกอบอาชีพได้ภายหลังพ้นโทษ

(๗) เรือนจำเฉพาะด้านเกษตรกรรม คือ เรือนจำเฉพาะทางที่ให้ความรู้และฝึกทักษะวิชาชีพด้านเกษตรกรรมให้แก่ผู้ต้องขังอย่างเป็นระบบ สามารถประกอบอาชีพได้ภายหลังพ้นโทษควบคู่กับการรักษาสิ่งแวดล้อม โดยความร่วมมือของชุมชน เพื่อสร้างแหล่งเรียนรู้ และอาหารปลอดภัยปลอดภัยอย่างยั่งยืน เช่น สุกกร ไก่ เป็ด โค กระบือ โดยการจัดกิจกรรมปรับทัศนคติและให้ความรู้แก่ผู้ต้องขังตามหลักสูตรของโครงการกำลังใจในพระดำริพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ในการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในเรือนจำ (หลักสูตร ๙ เดือน)

การแก้กฎหมาย

การยกร่าง พ.ร.บ.ราชทัณฑ์ ฉบับใหม่ โดยกรมราชทัณฑ์ ร่วมกับสำนักงานกิจการยุติธรรม ได้กำหนดจัดให้มีการประชุมสัมมนาผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศและนักวิชาการด้านพัฒนากฎหมาย จำนวน ๒ ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๑๔-๑๖ พ.ย. ๕๗ ณ โรงแรมริชมอนด์ จ.นนทบุรี และครั้งที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๑๗-๒๐ พ.ย. ๕๗ ภายใต้โครงการสัมมนาพัฒนากฎหมายและเพิ่มศักยภาพงานราชทัณฑ์ไทย มีรายละเอียด ดังนี้

เจตนารมณ์ของร่างพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.

การแก้ไขพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๗๙ เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกระทรวงยุติธรรม ในการ ๑) *ตอบสนองนโยบายในการปฏิรูปประเทศไทยในด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมไทย ในการสามารถจัดการกับปัญหาเรื้อรังที่บั่นทอนภาพลักษณ์ เช่น อาชญากรรม และยาเสพติด ซึ่งจะนำไปสู่ศักยภาพและภาพลักษณ์ของประเทศไทยในประชาคมโลก* ๒) *แก้ปัญหาความเก่าแก่และไม่สอดคล้องกับความเป็นไปในโลกปัจจุบัน* ของ พ.ร.บ. ราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๗๙ ต่อกฎหมาย และกฎเกณฑ์ระดับสากลเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ นโยบายอาญาของประเทศ และนโยบายอาญาสากล ๓) *แก้ปัญหาความล้าสน ซ้ำซ้อน* ของ พ.ร.บ. ราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๗๙ จากการแก้ไข และการออกกฎหมายลำดับรองหลายฉบับ รวมทั้งการขาดบทบัญญัติที่จำเป็น และความยืดหยุ่นเพื่อปรับการดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาล

Differences : ความแตกต่าง จาก พ.ร.บ. ราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๗๙

ความแตกต่างที่สำคัญของ พ.ร.บ. ราชทัณฑ์ฉบับใหม่ จาก พ.ร.บ. ราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๗๙ ที่สำคัญคือ ความชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งในส่วนของทิศทาง อำนาจ และหน้าที่ในองค์กร การควบคุมผู้ต้องขัง บทลงโทษ และสิทธิของผู้ต้องขัง การปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานตรงกับภารกิจมากขึ้น ความก้าวหน้าในสายงานมีความชัดเจนมากขึ้น และเติมเต็มสิ่งที่ขาดไปใน พ.ร.บ. ฉบับเดิม ได้แก่ การจำแนก และมาตรฐานเรือนจำระบบการบริหาร และการพัฒนาเรือนจำความผิดเกี่ยวกับเรือนจำ การให้เอกชนมีส่วนร่วม และมาตรการบังคับโทษประเภทอื่น

ความคืบหน้าของร่างพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.

ปัจจุบันได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไปแล้ว

อย่างไรก็ตาม การแก้ไข พ.ร.บ. ราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๗๙ นี้ เป็นเพียงจุดเริ่มต้น ที่กระทรวงยุติธรรมยังคงมีภารกิจสำคัญที่ต้องดำเนินการต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพิจารณาออกกฎหมายลำดับรอง อาทิ กฎกระทรวง คำสั่ง หรือระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการดำเนินงานในส่วนต่างๆ ที่กฎหมายกำหนด

การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

นอกจากกรมราชทัณฑ์จะทำงานในภารกิจหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบแล้ว ในการทำงานยังเปิดโอกาสให้ประชาชน องค์กรท้องถิ่น เครือข่ายเอกชน ชุมชน เข้ามาร่วมกิจกรรม รวมถึงการจัด CSR และจิตอาสาแก่ภาคเอกชน โดยได้ดำเนินการด้านต่างๆ เช่น การคัดเลือกหน่วยงานเครือข่าย และเรือนจำ/ทัณฑสถานดีเด่นด้านเครือข่ายสังคมสงเคราะห์ในงาน ราชทัณฑ์ การรณรงค์เพื่อการร่วมกิจกรรม CSR กับกรมราชทัณฑ์ รับบริจาคผ้าอ้อมนิ่มจากเรือนจำและส่วนกลาง เพื่อ มอบให้มูลนิธิชาเทียมในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ปี ๒๕๕๘ โดยร่วมบริจาคแล้ว ๔๘๙ กิโลกรัม การสร้างหน่วยงาน เครือข่ายภาคสังคมร่วมกิจกรรมด้านสังคมสงเคราะห์กับเรือนจำ/ทัณฑสถาน ทั้งภายในและภายนอก โดยมีหน่วยงาน เครือข่ายภาคสังคมอย่างเป็นทางการ ๒,๗๗๕ แห่ง (ตั้งแต่ ๒๕๕๒-๒๕๕๘) การประชุมเตรียมการให้การช่วยเหลือให้ผู้ต้อง ขังมีงานทำหลังพ้นโทษ มี เรือนจำ/ทัณฑสถาน ๑๘ แห่ง ตอบรับการทำ MOU การประชุมหน่วยงานเครือข่ายภาคสังคม ๙ องค์กร เพื่อช่วยเหลือผู้พ้นโทษและป้องกันการกระทำผิดซ้ำ

การป้องกันและแก้ไขปัญหายุติธรรม

สำหรับด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายุติธรรม ดังนี้

๑. การเร่งรัดการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการ โดยมีสำนวนด้านการทุจริต จำนวน ๑๓ ราย แบ่งเป็น
 - ลงโทษไล่ออกจากราชการ จำนวน ๕ ราย
 - แต่งตั้งคณะกรรมการสอบวินัยอย่างร้ายแรง จำนวน ๒ ราย
 - แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงและให้ออกจากราชการไว้ก่อน ๖ ราย

๒. ผู้บัญชาการเรือนจำต้องยื่นบัญชีทรัพย์สิน โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตาม พรบ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๔๒ ซึ่งกรมฯ ได้แจ้งให้เรือนจำที่มี ตำแหน่งเกี่ยวข้องยื่นบัญชีตามกฎหมายแล้ว

๑.๒ ตามมาตรฐานความโปร่งใสของเรือนจำ ๕ ด้าน ได้กำหนดให้ ผู้บัญชาการเรือนจำ ผู้อำนวยการทัณฑสถาน ผู้อำนวยการส่วนฯ หัวหน้าฝ่าย และหัวหน้าแดน ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สิน โดยให้รายงานมายังกรมฯ ซึ่งมี เรือนจำ/ทัณฑสถาน ยื่นรายงานกรมฯ แล้ว จำนวน ๑๓๖ แห่ง

ข้อมูล : กรมราชทัณฑ์
วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๘

ผลการดำเนินงานที่สำคัญของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

- คลินิกให้คำปรึกษาเด็กและครอบครัวอบอุ่น

คลินิกให้คำปรึกษาเด็กและครอบครัวอบอุ่นเป็นการดำเนินการของกรมพินิจฯ ตามนโยบายของรัฐมนตรีนโยบายการกระทรวงยุติธรรมในการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนซึ่งสอดคล้องกับนโยบายนายกรัฐมนตรีที่จะมอบของขวัญปีใหม่ ๒๕๕๘ ให้กับประชาชน ซึ่งจากการเปิดให้บริการคลินิกให้คำปรึกษาของหน่วยงานในสังกัดกรมพินิจฯ ทั่วประเทศจำนวน ๙๖ แห่ง ตั้งแต่ต้นปีจนถึงปัจจุบันมีผู้มารับบริการกว่า ๗๐๐ ราย กว่าร้อยละ ๕๐ ที่พ่อแม่มาขอรับคำปรึกษาเป็นปัญหาพฤติกรรมของลูก (ยาเสพติด การเรียน การใช้ชีวิตประจำวัน) รองลงมาเป็นปัญหาด้านกฎหมาย ร้อยละ ๓๐ ปัญหาครอบครัว ร้อยละ ๑๔ และอื่นๆ ซึ่งปัญหาดังกล่าวหากได้รับการแก้ไขตั้งแต่ต้นจะช่วยให้อัตราการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนที่จะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมได้ ครอบครัวสงบสุข สังคมปลอดภัยยิ่งขึ้น

- การเปิดสถานแรกรับ

สถานแรกรับเป็นสถานที่สำหรับควบคุมตัวเด็กและเยาวชนระหว่างพิจารณาคดีซึ่งอยู่ในกำกับของสถานพินิจฯ ในกรณีที่เด็กและเยาวชนกระทำผิดเมื่อถูกดำเนินคดีและศาลไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวศาลจะมีคำสั่งให้ควบคุมตัวที่สถานแรกรับ ซึ่งปัจจุบันทั่วประเทศ มีสถานพินิจฯ ครบ ๗๗ จังหวัด แต่มีสถานพินิจฯ เพียง ๓๓ จังหวัดที่มีสถานแรกรับสำหรับควบคุมตัวเด็ก อีก ๔๔ จังหวัด ไม่มีสถานแรกรับเพื่อความจำเป็นธรรมและเท่าเทียม เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดควรได้รับการควบคุมในจังหวัดของตนเอง เพื่อพ่อแม่จะได้เยี่ยมบุตรหลานได้สะดวก อีกทั้งครอบครัวและชุมชนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชน โดยกรมพินิจฯ มีนโยบายเปิดสถานแรกรับให้ครบทุกแห่งทั่วประเทศตั้งแต่ต้นปีจนถึงปัจจุบันได้เปิดสถานแรกรับชั่วคราวก่อนก่อสร้างสถานแรกรับถาวรจำนวน ๙ จังหวัด และอยู่ระหว่างการปรับปรุงอาคารสถานที่สำหรับความพร้อมในการเปิดเพิ่มขึ้นอีกหลายจังหวัด ในการนี้มีแผนการก่อสร้างสถานแรกรับถาวรเป็นแผน ๓ ปี คือปีงบประมาณ ๒๕๕๙ จำนวน ๑๐ แห่ง ปี ๒๕๖๐ จำนวน ๑๗ แห่ง ปี ๒๕๖๑ จำนวน ๑๘ แห่ง

- การป้องกันการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน (๑ สถานพินิจ ๑ สถานศึกษาต้นแบบ)

จากสถิติการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนแต่ละปีกว่าร้อยละ ๒๕ เป็นเด็กและเยาวชนที่อยู่ระหว่างศึกษา ดังนั้นเพื่อลดการกระทำผิดซึ่งเป็นภารกิจหนึ่งของกรมพินิจฯ จึงร่วมมือกับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ดำเนินกิจกรรมเชิงป้องกันร่วมกับโรงเรียนด้วยการให้ความรู้แก่เด็กนักเรียนให้มีความรู้ด้านกฎหมาย มีทักษะและแนวทางในการป้องกันตนเองจากความเสี่ยงต่างๆ มีทักษะชีวิตในการแก้ไขปัญหาเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เหมาะสม ตลอดจนผู้ปกครองและชุมชนมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของบุตรหลานชุมชน ซึ่งดำเนินการมาต่อเนื่องจากปี ๒๕๕๗ ร่วมกับสถานศึกษาต้นแบบทั้ง ๗๗ จังหวัด และในปี ๒๕๕๘ ได้ขยายเครือข่ายความร่วมมือไปยังองค์กรเครือข่ายชุมชนเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานด้านป้องกัน โดยร่วมกับโรงเรียนคู่พัฒนาจำนวน ๒๔ แห่ง และสถานพินิจ ๒๔ จังหวัด จัดประชุมเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกัน เพื่อให้มีเครื่องมือ วิธีการทำงาน และทักษะใหม่ๆ ที่จะใช้ในการพัฒนาและจัดการป้องกันปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน โดยผลสัมฤทธิ์จะก่อให้เกิดประสิทธิผลทั้งต่อตัวเด็กและเยาวชน ผู้ปกครองและสถานศึกษา ซึ่งจะได้ขยายผลไปยังสถานศึกษาอื่นๆ ต่อไป นอกจากนี้ ยังมีการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์เชิงป้องกันในหลายรูปแบบเพื่อเผยแพร่สู่สังคม

ด้านที่ ๑ นโยบายด้านการอำนวยความสะดวกเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ

การเปิดคลินิกให้คำปรึกษาแก่เด็กและครอบครัวอบอุ่นในหน่วยงานสังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม เปิดคลินิกให้คำปรึกษาเด็กและครอบครัวอบอุ่นทั่วประเทศ โดยพร้อมเพรียงกัน เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ รวมทั้งสิ้น ๙๖ แห่ง สอดคล้องกับนโยบายนายกรัฐมนตรี ในการให้กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ มอบของขวัญปีใหม่ พ.ศ.๒๕๕๘ ให้เป็นการคืนความสุขให้แก่ประชาชน เพื่อให้บริการ คำปรึกษาแก่บิดามารดา ผู้ปกครอง เด็กและเยาวชน ที่มีปัญหาเกี่ยวกับความประพฤติ ปัญหาพฤติกรรมและปัญหา การเรียนของเด็กและเยาวชน ปัญหาครอบครัว รวมทั้งปัญหากฎหมาย ซึ่งจากการดำเนินการที่ผ่านมา มีสถิติในการดำเนินงาน ดังนี้

สถิติการให้บริการในรอบ ๓ เดือน (มกราคม - ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๘)

- จำนวนผู้มาขอรับบริการ	รวมทั้งสิ้น	๗๑๔	ราย
- ประเภทปัญหาที่ขอรับคำปรึกษา			
๑. ปัญหาพฤติกรรม	จำนวน	๓๖๑	เรื่อง
๒. ปัญหาทางกฎหมาย	จำนวน	๒๐๗	เรื่อง
๓. ปัญหาการเรียน	จำนวน	๑๓๙	เรื่อง
๔. ปัญหาครอบครัว	จำนวน	๑๐๑	เรื่อง
๕. ปัญหาอื่น ๆ (เช่น ความเครียด การสื่อสาร ฯลฯ)	จำนวน	๓๓๖	เรื่อง

(หมายเหตุ : ผู้รับบริการบางราย อาจขอรับคำปรึกษามากกว่า ๑ เรื่อง)

ทั้งนี้ คลินิกให้คำปรึกษาเด็กและครอบครัวอบอุ่น ได้เปิดดำเนินการมาเกือบ ๓ เดือน ปรากฏสถิติผลการดำเนินงาน ดังนี้ คือ มีผู้มาขอรับบริการรวมทั้งสิ้น ๗๑๔ เรื่อง เฉลี่ยต่อแห่งต่อเดือนเท่ากับ ๒.๔๗ เรื่อง และพบว่า ปัญหาที่ ผู้เข้ารับบริการให้คำปรึกษามากที่สุด ๓ ลำดับ ได้แก่ ปัญหาพฤติกรรมของเด็ก ปัญหาทางกฎหมาย ปัญหาทางการเรียน โดยปัญหาพฤติกรรมของเด็กที่มีผู้มาขอรับคำปรึกษาส่วนใหญ่ คือ ปัญหาการใช้ยาเสพติด ปัญหาการคบเพื่อน และปัญหา การใช้ชีวิตประจำวัน (เช่น นอนตื่นสาย เทียวเตร่กลางคืน ขับขี่รถแข่ง ฯลฯ) ซึ่งปัญหาพฤติกรรมดังกล่าว หากได้รับการ แก้ไขตั้งแต่เบื้องต้นจะส่งผลให้ลดปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนที่จะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม โดยสอดคล้อง กับข้อมูลที่ได้จากการตรวจทางจิตวิทยาเด็กและเยาวชนของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนระหว่างปี พ.ศ.๒๕๕๖- ๒๕๕๗ พบว่า เด็กและเยาวชนก่อนที่จะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมจะมีปัญหาพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด การออก เทียวเตร่กลางคืน การคบเพื่อนไม่ดี การขับขี่รถแข่ง การติดเกม ฯลฯ ซึ่งบิดา มารดา ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่จะยังขาด ความรู้ความเข้าใจในการจัดการกับปัญหาที่เหมาะสมจึงนำไปสู่ปัญหาที่รุนแรงยิ่งขึ้น รบกวนความสงบสุขในครอบครัวและ สังคม จึงเป็นสัญญาณที่ดีของครอบครัวไทยที่ตระหนักถึงปัญหา และ ให้ความใส่ใจกับการแก้ไขปัญหาของเด็กตั้งแต่ เริ่มแรก ในการเข้ามาขอรับบริการคำปรึกษาที่คลินิก อีกทั้ง มีข้อสังเกตว่า ปัญหาทางกฎหมายนับเป็นปัญหาลำดับรองลงมา ที่มีผู้ขอรับบริการ ซึ่งกระทรวงยุติธรรมมีภารกิจโดยตรงในการให้บริการเพื่อจะได้ขยายผลและพัฒนาการให้บริการทาง กฎหมายให้ครอบคลุม ตรงตามความต้องการของประชาชน

เมื่อมีผู้มาขอรับบริการคลินิกให้คำปรึกษาเด็กและครอบครัวอบอุ่นจะให้บริการสอดคล้องตามสภาพปัญหาหรือ ความต้องการ ได้แก่ การให้คำปรึกษาโดยใช้การให้คำปรึกษารายบุคคล ให้คำปรึกษาครอบครัว การบริการประเมินและ ทดสอบทางจิตวิทยา การจัดการกิจกรรมบำบัดฟื้นฟู การเสริมทักษะชีวิต การให้คำแนะนำทางกฎหมาย และการประสานงาน ส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ยังได้ตระหนักถึงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์คลินิกให้คำปรึกษา เด็กและครอบครัวอบอุ่น เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและมาขอรับบริการได้ทุกแห่งทั่วประเทศ จึงได้มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์การให้บริการของคลินิกในหลายช่องทาง เช่น การออกสื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ การนำเรื่องเข้าสู่การประชุมระดับจังหวัด การลงพื้นที่ในโรงเรียน ชุมชน การจัดทำสื่อต่าง ๆ ป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ

การเปิดสถานแรกรับ

สถานแรกรับเป็นสถานที่สำหรับควบคุมตัวเด็กและเยาวชนระหว่างพิจารณาคดีซึ่งอยู่ใต้กำกับของสถานพินิจฯ ในกรณีที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดเมื่อถูกดำเนินคดีและศาลไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ศาลจะมีคำสั่งให้ควบคุมตัวที่ สถานแรกรับ ซึ่งปัจจุบันทั่วประเทศ มีสถานพินิจฯ ครบ ๗๗ จังหวัด แต่มีสถานพินิจฯ เพียง ๓๓ จังหวัด ที่มีสถานแรกรับสำหรับ ควบคุมตัวเด็ก สำหรับสถานพินิจอีก ๔๔ จังหวัด ได้เปิดทำการด้วยการเช่าอาคารพาณิชย์เป็นสถานที่ทำการแต่ไม่มีสถาน ควบคุมตัวเด็ก ส่งผลให้เด็กและเยาวชนใน ๔๔ จังหวัดนี้ เมื่อศาลสั่งควบคุมตัวต้องนำไปฝากยังสถานพินิจฯ อื่นที่มี สถานแรกรับ จึงเป็นความไม่สะดวกของพ่อแม่ ผู้ปกครองที่ต้องเดินทางไปเยี่ยมบุตรหลานต่างภูมิภาคต่างถิ่น กรมพินิจฯ จึงมี นโยบายให้เปิดสถานแรกรับในสถานพินิจให้ครบทุกจังหวัดทั่วประเทศเพื่อให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม เป็นการอำนวยความสะดวกลดความเหลื่อมล้ำตามนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม โดยในปี ๒๕๕๘ (มกราคม - มีนาคม ๒๕๕๘) ได้เปิดทำการจำนวน ๙ จังหวัด คือ บึงกาฬ แม่ฮ่องสอน กระบี่ พะเยา พัทลุง แพร่ มุกดาหาร สมุทรสาคร หนองคาย และจะได้เปิดเพิ่มในจังหวัดอื่นๆต่อไป สำหรับจังหวัดที่มีความพร้อมเรื่องอาคารสถานที่ในระยะยาว กรมพินิจฯ มีแผนก่อสร้าง ๓ ปี สำหรับก่อสร้างอาคารสถานพินิจฯ พร้อมสถานควบคุมตัวเด็กเพื่อเปิดทำการเป็นสถานแรกรับแบบถาวร ปีงบประมาณ ๒๕๕๙ จำนวน ๑๐ แห่ง ปี ๒๕๖๐ จำนวน ๑๗ แห่ง ปี ๒๕๖๑ จำนวน ๑๘ แห่ง

ด้านที่ ๒ นโยบายพัฒนาพฤตินิสัยแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดและการป้องกันการกระทำผิด

การป้องกันการกระทำผิดดำเนินการพัฒนาศักยภาพสถานศึกษาและองค์กรเครือข่ายในชุมชนในการป้องกัน ปัญหาพฤติกรรมและการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนด้วยโครงการหนึ่งสถานพินิจฯ หนึ่งสถานศึกษาและ เครือข่ายชุมชน โดยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ ๗๗ แห่ง ดำเนินกิจกรรมเชิงป้องกันร่วมกับ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ๗๗ โรงเรียน และได้ดำเนินการมาตั้งแต่ ปีงบประมาณ ๒๕๕๗ โดยภายหลังการดำเนินโครงการ ก่อให้เกิดประสิทธิผล ทั้งต่อตัวเด็กและเยาวชนเอง ผู้ปกครอง และสถานศึกษาโดยเด็กและเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจมีทักษะและแนวทางในการป้องกันตนเองจากความเสี่ยง ต่างๆ ได้ มีทักษะชีวิตในการแก้ไขปัญหาเพิ่มมากขึ้น และมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นและเหมาะสม ตลอดจนผู้ปกครองและชุมชนมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของบุตรหลาน แสดงให้เห็นว่าภาคส่วนอื่นในสังคมเริ่มเห็นความสำคัญและสนับสนุนการป้องกันการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน มากขึ้นเพื่อให้การดำเนินกิจกรรมในปีที่ ๒ มีความเข้มแข็งครอบคลุมและต่อเนื่อง กรมพินิจฯ ได้เล็งเห็นความสำคัญ ในการขยายเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนอกเหนือจากสถานศึกษาไปยังองค์กรเครือข่ายในชุมชนเพื่อ พัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการป้องกันโดยได้มีการจัดประชุมกับเครือข่าย รวมทั้งรณรงค์สร้างความ ตระหนักถึงความสำคัญด้านการป้องกันปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในระดับพื้นที่จังหวัดทั้ง ๗๗ จังหวัด และร่วมจัดกิจกรรมเชิงป้องกันปัญหาพฤติกรรมและการกระทำผิดของเด็กในโรงเรียนตลอดปีงบประมาณ ๒๕๕๘ สร้างสื่อ ประชาสัมพันธ์เพื่อให้ความรู้และสร้างความเข้าใจ แก่เด็กและเยาวชนในการดูแลตนเองไม่ให้เสี่ยงต่อการกระทำผิด รวมทั้ง เพื่อให้ความรู้และสร้างความเข้าใจผู้ปกครองในการดูแลเด็กและเยาวชนของตนเองโดยผลิตสื่อ ๓ เรื่องคือการ์ตูนแอนิเมชัน ให้ความรู้สำหรับเด็กและเยาวชน ๕ ตอน ละครสำหรับผู้ปกครองในการเลี้ยงดูบุตรหลาน จำนวน ๔ ตอน และสารคดีกึ่ง ละครสร้างแรงบันดาลใจในการทำงานเชิงป้องกัน

ทั้งนี้ได้มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ระดับประเทศเพื่อเผยแพร่สร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญในการป้องกันและดูแลเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา โดยได้จัดทำบันทึกเทปสัมภาษณ์ในหัวข้อ “ทิศทางการดำเนินงานร่วมกันเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมและการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา” โดยมีผู้เข้าร่วมสัมภาษณ์ จำนวน ๕ ท่าน จาก ๕ หน่วยงานที่ดำเนินงานด้านเด็กและเยาวชนนำโดย นายชาญเชาวน์ ไชยานุกิจ รองปลัดกระทรวงยุติธรรม หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาพฤติกรรม นายรักษเกชา แฉฉวย เลขานุการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ดร. วัฒนาพร ระงับทุกข์ ที่ปรึกษาด้านมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นายศิริชัย มานะชัย ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการจัดการบริการสาธารณะและการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมปกครองท้องถิ่น และนายวีระยุทธ สุขเจริญ อธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยบันทึกเทปเมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๘ ณ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ เทปดังกล่าวจะออกรายการ “รู้เรื่องเมืองไทย” ทางสถานีวิทยุและโทรทัศน์กองทัพบกช่อง ๕ เวลา ๐๙.๑๐-๐๙.๓๕ น.

ผลการดำเนินงานที่สำคัญของสำนักงานกิจการยุติธรรม

ด้านการพัฒนากฎหมาย

๑. ร่างพระราชบัญญัติมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๗ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา พ.ศ. และให้ส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาเป็นเรื่องด่วน โดยขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยร่างพระราชบัญญัตินี้หลักการคือ สนับสนุนให้ผู้ต้องหาและผู้เสียหายได้รับการไกล่เกลี่ย เพื่อให้ผู้ต้องหามีโอกาสแสดงความสำนึกในการกระทำและพยายามบรรเทาผลร้ายแห่งความผิดนั้นอันจะเป็นการนำไปสู่การยอมความและการยุติคดีด้วยความสมานฉันท์ และมีการชะลอการฟ้อง และนำวิธีการคุมประพฤติมาใช้เพื่อให้ผู้ต้องหาได้มีโอกาสแก้ไขความผิดของตนโดย ไม่มีมลทินติดตัวอันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ต้องหา ผู้เสียหาย และสังคมมากกว่าการดำเนินการให้มีการพิจารณาลงโทษโดยเฉพาะอย่างยิ่งคดีจำคุกไม่เกินห้าปีมีหลายแสนคดีซึ่งอยู่ในข่ายการไกล่เกลี่ยและชะลอฟ้อง ซึ่งจะทำให้คดีส่วนใหญ่ไม่จำเป็นต้องนำคดีขึ้นสู่ศาล อันจะเป็นการลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาล และลดงบประมาณในกระบวนการยุติธรรม ทั้งในส่วนของพัฒนาพฤตินิสัย โดยกรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ หลายพันล้านบาทต่อปี รวมทั้งลดค่าใช้จ่ายของคู่กรณีทั้งในส่วนของค่าทนายความ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปศาล เป็นต้น ทั้งนี้ มาตรการแทนการฟ้องเป็นกฎหมายที่จะลดความเหลื่อมล้ำ เนื่องจากทำให้ผู้มีฐานะด้อยกว่าไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการต่อสู้คดี แต่สามารถมีการชดเชยเยียวยาความเสียหายกันด้วยความสมัครใจและสมานฉันท์ และมีกระบวนการตรวจสอบถ่วงดุลในหลายขั้นตอน ทำให้กระบวนการดังกล่าวเกิดความชอบธรรม ทั้งนี้ ร่างพระราชบัญญัตินี้ตั้งกล่าวเป็นไปตามแผนกำหนดการเสนอกฎหมายของสำนักงานกิจการยุติธรรม ขณะนี้ร่างกฎหมายอยู่ระหว่างการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒. ร่างพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ร่างกฎหมายนี้ได้เสนอตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ โดยกระทรวงยุติธรรมและสำนักงานอัยการสูงสุด และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจพิจารณาเสร็จและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นชอบด้วยแล้วแต่เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลและยุบสภาหลายครั้งทำให้ร่างกฎหมายค้างการพิจารณา จึงจำเป็นต้องเสนอร่างกฎหมายดังกล่าวในรัฐบาลนี้ โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติในวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๘ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอและให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไปสาระสำคัญเพื่อให้ประเทศไทยมีกฎหมายที่สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ และสนธิสัญญาว่าด้วยความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องทางอาญาของภูมิภาคอาเซียนที่ประเทศไทยเป็นภาคีเช่นกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศเพื่อให้การให้ความช่วยเหลือเป็นไปด้วยความคล่องตัวและกว้างขวางมากขึ้นและเป็นเอกภาพการให้ผู้ประสานงานกลางมีอำนาจส่งข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดไปให้ต่างประเทศ แม้ประเทศนั้นยังมิได้ร้องขอการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินการตามกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมกระบวนการค้นหายัดหรือยึดทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ขั้นสูงสุดในการริบทรัพย์สินหรือในการบังคับบุคคลให้ชำระเงินแทนการริบทรัพย์สินแก้ไขเพิ่มเติมการโอนบุคคลซึ่งถูกคุมขังให้ครอบครัวคนถึงการโอนบุคคลซึ่งถูกคุมขังเพื่อช่วยเหลือในการดำเนินคดีทั้งชั้นเจ้าพนักงานและชั้นศาลกำหนดหลักเกณฑ์ให้บุคคลซึ่งถูกควบคุมโดยประเทศผู้ร้องขอหรือประเทศที่สามเดินทางผ่านประเทศไทยกำหนดให้ถือว่าบรรดาพยานหลักฐานเอกสาร และข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้เป็นพยานหลักฐานและเอกสารที่ได้มาโดยชอบ เป็นต้น ทั้งนี้ร่างพระราชบัญญัตินี้ตั้งกล่าวเป็นไปตามแผนกำหนดการเสนอกฎหมายของสำนักงานกิจการยุติธรรม โดยขณะนี้อยู่ในขั้นการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ในปัจจุบันสภาพการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ประมวลกฎหมายอาญาที่ได้ถูกใช้บังคับมาเป็นระยะเวลาเกือบหกทศวรรษ มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่สอดคล้องกับมุมมองทางสังคมและนโยบายทางอาญาของประเทศ และนโยบายทางอาญาสากลโดยเฉพาะอย่างยิ่ง โทษตามมาตรา ๑๘ ซึ่งบัญญัติโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดได้ไว้เพียง ๕ ลักษณะ ส่งผลให้ศาลไม่สามารถนำโทษหรือมาตรการอื่นทางอาญานอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติมาบังคับใช้ได้ รวมทั้งไม่สามารถใช้มาตรการลงโทษที่เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดได้เหมาะสมกับการกระทำ และหากเปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศพบว่า ในบทบัญญัติที่เกี่ยวกับโทษให้อ่านาจศาลในการกำหนดโทษได้หลายประเภทนอกเหนือจากโทษจำคุก และปรับ ซึ่งควรนำมาบัญญัติเพิ่มไว้ในประมวลกฎหมายอาญา

ด้วยสภาพปัญหาดังกล่าว สำนักงานกิจการยุติธรรมจึงร่วมกับคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ดำเนินโครงการศึกษาวิจัยเพื่อปรับปรุงกฎหมายอาญา : ภาค ๑ บทบัญญัติทั่วไป โดยมีข้อเสนอในเชิงนวัตกรรมด้านการพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดสภาพบังคับตามประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อตอบโจทย์ให้ศาลสามารถมีดุลพินิจในการเลือกใช้โทษทางอาญาให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิด โดยการเพิ่มทางเลือกให้แก่ศาลในการพิพากษาลงโทษ และดำเนินการเพื่อนำไปสู่การฟื้นฟูพัฒนาพฤติกรรมผู้กระทำความผิดได้อย่างหลากหลาย มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และมีมาตรฐานเดียวกับนานาชาติอารยประเทศ และได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยมีหลักการสำคัญ คือ

๑. กำหนดมาตรการการลงโทษในชุมชนหรือการห้ามให้สิทธิบางประการเพิ่มขึ้นนอกเหนือจากโทษจำคุก ซึ่งเป็นมาตรการลงโทษที่ยับยั้งหรือแก้ไขผู้กระทำความผิดเป็นหลัก
๒. กำหนดมาตรการเยียวยาความเสียหายให้กับผู้เสียหาย ซึ่งมีความแตกต่างจากการป้องกันสังคมจากบุคคลอันตรายตามวิธีการเพื่อความปลอดภัย
๓. กำหนดมาตรการลงโทษนิติบุคคลซึ่งสามารถลงโทษได้มากกว่าโทษปรับ
๔. กำหนดมาตรการในการริบทรัพย์ตามมูลค่า เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการริบทรัพย์ให้มากขึ้น
๕. กำหนดบทบัญญัติในการลดโทษประหารชีวิตสองในสามให้เกิดความชัดเจน
๖. กำหนดให้ศาลมีแนวทางในการใช้ดุลพินิจกำหนดโทษว่าข้อเท็จจริงใดบ้างที่ศาลควรนำมาคำนึงถึงในการใช้ดุลพินิจกำหนดโทษ
๗. กำหนดให้ศาลสามารถลดโทษให้แก่ผู้กระทำความผิดได้เกินกว่ากึ่งหนึ่งในกรณีที่ผู้กระทำความผิดสมานฉันท์กับผู้เสียหาย

ร่างพระราชบัญญัติโนตารี พ.ศ.

ปัจจุบันขั้นตอนทางเอกสารการทำนิติกรรมสัญญาการพิจารณาตีการบังคับคดีของประเทศไทยมีเป็นจำนวนมาก มีหลายหน่วยงานรับผิดชอบผ่านกระบวนการตรวจสอบเอกสารอย่างรอบคอบหลายขั้นตอนจึงทำให้เกิดภาระกับประชาชนและหน่วยงานของรัฐ จึงเกิดแนวคิดการนำระบบโนตารีมาใช้ในการรับรองเอกสารรับรองความถูกต้องทั้งในประเด็นข้อกฎหมายและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิทธินิติกรรมสัญญาและเอกสารที่เกี่ยวข้องและทำนิติกรรมสัญญาในประเภทต่างๆ โดยโนตารีจะทำหลักฐานต่างๆ รับรองเอกสารใช้เป็นหลักฐานประกอบเนื้อหา รวบรวมรายละเอียดหลักฐานจากการสอบสวนหาข้อเท็จจริงของคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายและตรวจสอบข้อกฎหมายจนเห็นว่านิติกรรมที่คู่สัญญากำหนดนั้นไม่ขัดต่อกฎหมายมีผลสมบูรณ์สามารถใช้บังคับได้รวมทั้งจะเป็นผู้รักษาผลประโยชน์ของคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายและการบังคับให้เป็นไปตามสัญญาด้วย โดยในปัจจุบันการทำนิติกรรมและธุรกรรมในทางแพ่งและพาณิชย์ของนานาชาติอารยประเทศทั่วโลกได้มอบหมายให้ “โนตารี” เป็นผู้ดำเนินการ โดยมีองค์กรโนตารีระดับโลก คือ สมาพันธ์โนตารีสากล (Union Internationale du Notariat – UINL) มี ๘๖ ประเทศเข้าร่วมเป็นภาคี

สำนักงานกิจการยุติธรรมได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาวิชาชีพดังกล่าวให้เกิดขึ้นในประเทศไทยจึงเริ่มดำเนินยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาวิชาชีพโดยสร้างกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนให้เกิดแรงกระเพื่อมทางวิชาการภายในประเทศ อาทิ การจัดทำโครงการศึกษาวิจัย การจัดประชุมและสัมมนาทางวิชาการภายในประเทศ รวมทั้งสร้างแรงขับเคลื่อนความร่วมมือภายนอกประเทศ อาทิ การเข้าร่วมประชุมและสัมมนาระหว่างประเทศ การเข้าพบหารือผู้เชี่ยวชาญระหว่างประเทศ ทั้งนี้ ในปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนสุดท้ายในวิเคราะห์ ทบทวน และเสนอแนวทางในการปรับปรุง รวมทั้งจัดทำหลักการ เหตุผล และความจำเป็นในการตรากฎหมาย ร่างพระราชบัญญัติโนตารี พ.ศ. ภายใต้การดำเนินงานของคณะทำงานศึกษาและปรับปรุงร่างกฎหมายว่าด้วยโนตารี

ด้านที่เกี่ยวกับนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ๕ ด้าน

๑. คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติได้ขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๑ ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๘ เพื่อเป็นกรอบทิศทางในการพัฒนางานด้านกระบวนการยุติธรรมของทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งในแผนฉบับนี้ได้กำหนดโครงการแผนงานที่สำคัญที่จะขับเคลื่อนให้งานยุติธรรมสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งยังสอดคล้องกับนโยบายกระทรวงยุติธรรม โดยเฉพาะการอำนวยความสะดวกยุติธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ซึ่งในแผนได้กำหนดให้แต่ละหน่วยงานมีการปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการแก่ประชาชน รวมถึงมีโครงการจัดตั้งและขยายเครือข่ายยุติธรรมสู่หมู่บ้านและชุมชน โดยจะคัดเลือกพื้นที่ชุมชนเป้าหมาย และฝึกอบรมผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่นและประชาชน ให้มีความรู้ความเข้าใจในงานยุติธรรมเพื่อร่วมกันสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ โดยเป็นการดำเนินงานร่วมกันระหว่างกระทรวงยุติธรรมและกระทรวงมหาดไทย

ในส่วนของนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐแผนแม่บทฯได้กำหนดให้มีโครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment – ITA) โดยจัดทำเครื่องมือในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐซึ่งผลการดำเนินงานของแผนแม่บทฯ จะมีการวัดและประเมินผลโดยจัดทำเป็นตัวชี้วัดการเข้าถึงความยุติธรรมและตัวชี้วัดหลักนิติธรรม เพื่อเป็นดัชนีชี้วัดความคืบหน้าและความสำเร็จในการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯทั้งในระดับเป้าหมายระดับยุทธศาสตร์ และระดับโครงการ

หากแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๑ สามารถขับเคลื่อนและเห็นผลเป็นรูปธรรม จะส่งผลต่อการประสิทธิภาพการบริหารงานยุติธรรมที่มีมาตรฐาน ประชาชนสามารถเข้าถึงการบริการที่สะดวก รวดเร็ว การเพิ่มศักยภาพของหน่วยงานภาครัฐเพื่อสนับสนุนการแข่งขันกับต่างประเทศ

๒. ด้านการพัฒนาพฤตินิสัย แก่ไข พ้นผู้กระทำผิด และป้องกันการกระทำผิด โครงการช่วยเหลือผู้พ้นโทษไม่ให้กระทำผิดซ้ำ (คืนคนดีสู่สังคม)

โครงการคืนคนดีสู่สังคม เป็นโครงการที่กระทรวงยุติธรรมมอบหมายให้สำนักงานกิจการยุติธรรมรับผิดชอบดำเนินการ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อช่วยเหลือผู้พ้นโทษและผู้ที่ได้รับการพักการลงโทษผู้ที่ผ่านการบำบัดฟื้นฟูตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.๒๕๔๕ ผู้ถูกคุมความประพฤติและผู้พ้นจากการคุมความประพฤติเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความควบคุมดูแลของสถานพินิจฯ และผ่านการฝึกอบรมในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เด็กและเยาวชนเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัว ๓ เดือน และเด็กและเยาวชนที่ได้รับสิทธิพักการฝึกอบรม ให้มีงานทำ มีรายได้ ในช่วงแรกหลังจากพ้นโทษ โดยการจ้างงานบุคคลเหล่านั้นให้เข้าทำงานกับส่วนราชการ ได้แก่ กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

โครงการคืนคนดีสู่สังคมเป็นโครงการนำร่องเชิงสัญลักษณ์ที่สะท้อนให้สังคมได้เห็นถึงคุณค่า ศักยภาพ ของผู้ที่เคยพลาดพลั้งกระทำความผิด ความตั้งใจในการที่จะกลับตัวกลับใจที่จะเริ่มต้นชีวิตใหม่โดยประกอบอาชีพสุจริต การให้โอกาส การให้อภัย สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะนำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างปกติสุข ในแต่ละปีโครงการฯ สามารถจ้างงานผู้ที่มีคุณสมบัติดังกล่าวได้ โดยล่าสุดในปี.พ.ศ. ๒๕๕๗ มีการจ้างงานจำนวน ๗๐๐ คน

หน่วยงาน	พ.ศ.๒๕๕๓ (คน)	พ.ศ.๒๕๕๔ (คน)	พ.ศ.๒๕๕๕ (คน)	พ.ศ.๒๕๕๖ (คน)	พ.ศ.๒๕๕๗ (คน)
กรมราชทัณฑ์	๗๖๑	๕๐๓	๒๓๕	๒๓๓	๒๓๔
กรมคุมประพฤติ	๙๐๐	๓๗๗	๓๖๓	๓๖๐	๒๘๕
กรมพินิจฯ	๓๐๕	๑๗๘	๒๖๐	๒๖๔	๑๘๗
สภ.ค.	๑	๐	๐	๐	๐
รวม	๑,๙๖๗	๑,๐๕๘	๘๕๘	๘๕๗	๗๐๖

(ข้อมูล ณ วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๗)

เมื่อพิจารณาถึงประโยชน์ของโครงการฯ แล้วจะเห็นว่า โครงการนี้จะมีส่วนช่วยในการสนับสนุนและกระตุ้นให้เกิดการกระจายรายได้ โดยคิดเฉลี่ยต่อคน คนละ ๘,๐๐๐ บาท คิดเป็นเงินงบประมาณที่นำไปหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจจำนวนประมาณ ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (ห้าสิบล้านบาท) ซึ่งเป็นเงินค่าตอบแทนในการจ้างงานภายใต้โครงการคืนคนดีสู่สังคมจากหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งประกอบด้วย กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และสำนักงานบริหารโครงการ

ลำดับ	หน่วยงาน	จำนวน
๑	กรมราชทัณฑ์	๑๓,๙๕๑,๕๑๕.๖๑
๒	กรมคุมประพฤติ	๑๓,๑๒๓,๑๒๙.๓๕
๓	กรมพินิจฯ	๙,๙๙๘,๕๖๕.๕๗
๔	สำนักงานบริหารโครงการ	๕,๗๖๗,๒๑๑.๘๗
	รวม	๔๒,๗๔๐,๔๒๒.๔๐

(ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๗)

นอกจากนี้ยังมีบริษัทเอกชนจำนวน ๑๘ บริษัทในทั่วประเทศของประเทศไทย ที่เข้าร่วมเป็นเครือข่ายและช่วยเหลือเรื่องการทำงาน เพื่อให้ผู้ที่เคยพลาดพลั้งได้มีโอกาสกลับคืนสู่สังคม สามารถมีรายได้เลี้ยงดูตนเองและครอบครัวและไม่อยากที่จะหวนกลับไปทำความผิดซ้ำอีก ถือเป็นโอกาสแก้ไขปัญหากระบวนการยุติธรรมในระยะยาว ซึ่งจะช่วยลดค่าใช้จ่ายในส่วนของการยุติธรรมนั่นเอง

